

# PERSBERICHT

10 maart 2015

De Raad van Appel (verder: de Raad) oordeelt in hoger beroep over tuchtzaken tegen advocaten. Vandaag heeft de Raad uitspraak gedaan in twee zaken. De ene zaak betrof een klacht van de Deken van de Orde van Advocaten (verder: de Deken) tegen mr. Sulvaran. De andere zaak betrof een klacht van een viertal advocaten tegen mrs. Sulvaran, Peterson en Eustatius. Op 19 december 2014 is de klacht van de Deken door de Raad van Toezicht deels gegrond verklaard. Aan mr. Sulvaran is toen de maatregel van berisping opgelegd. De klacht van de vier advocaten is door de Raad van Toezicht op 19 december 2014 ongegrond verklaard.

In hoger beroep zijn nu zowel de Deken als de vier advocaten in hun oorspronkelijke klacht niet-ontvankelijk verklaard. De aan mr. Sulvaran opgelegde maatregel van berisping is daarmee van tafel.

De klacht van de Deken had betrekking op uitlatingen van mr. Sulvaran aan het adres van een lid van het Hof (valsheid in geschrift), van het Hof als geheel (een beerput), van het openbaar ministerie (niet te vertrouwen) en van de president van de Centrale Bank (corrupt). Aan de vraag of dat soort dingen ongestraft gezegd mogen worden komt de Raad niet toe. Slechts degene die rechtstreeks in zijn belang getroffen is kan over handelen of nalaten van een advocaat een klacht indienen bij de tuchtrechter. Van een klacht van het lid van het Hof, het Hof als geheel, het openbaar ministerie of de president van de Centrale Bank was echter geen sprake. Indien van een belanghebbende redelijkerwijs niet gevergd kan worden dat deze zelf een klacht indient maar het algemeen belang wel eist dát de tuchtrechter oordeelt over het optreden van de advocaat kan ook de Deken een klacht indienen. Dat is dan een laatste redmiddel. In deze zaak was dat redmiddel niet nodig. De belanghebbenden in deze zaak waren allemaal mans genoeg zelf een klacht in te dienen, indien deze hadden gevonden dat daartoe moest worden overgegaan. Ze hebben dat echter niet gedaan. In zo'n geval is er voor het ambtshalve optreden van de Deken geen plaats.

De klacht van de vier advocaten zag op uitlatingen van mrs. Sulvaran, Peterson en Eustatius aan het adres van mr. Fiévez (racistisch), de Orde van Advocaten (gecorrumpemd door de Deken), mr. Frielink (spin in het web), rechters van Europese afkomst (koloniaal) en leden van de Raad van Toezicht (niet integer). Ook de belanghebbenden in deze zaak waren allemaal mans genoeg zelf een klacht in te dienen, indien deze hadden gevonden dat daartoe moest worden overgegaan. Ze hebben dat echter niet gedaan. De gewraakte uitlatingen waren bovendien geen van alle gericht aan het adres van (een of meer van) de vier klagende advocaten zelf. Dus hebben zij bij een klacht ook in zoverre geen belang. Het enkele feit dat zij ook advocaat zijn (en de uitlatingen van mrs. Sulvaran, Peterson en Eustatius ongepast vinden) maakt evenmin dat zij een rechtstreeks belang hebben bij de klacht.

Hoger beroep van uitspraken van de Raad is niet mogelijk.

Tuchtzaken 2015  
Uitspraak: 10 maart 2015  
Zaaknummer.: RvA 2/2015

Uitspraak nr.

**DE RAAD VAN APPEL**

**uitspraak in de zaak van:**

**Mr. E.F. SULVARAN,**  
wonende in Curaçao,  
appellant,  
procederend in persoon,

tegen

**De DEKEN VAN DE ORDE VAN ADVOCATEN,**  
gevestigd in Curaçao,  
verweerster,  
gemachtigde: mr. R. van den Heuvel.

Partijen worden hierna aangeduid als mr. Sulvaran respectievelijk de Deken.

**1. Het verloop van de procedure**

Bij klaagschrift van 13 januari 2014 heeft de Deken van de Orde van Advocaten (verder: de Orde) een klacht ingediend tegen mr. Sulvaran. Na gevoerd verweer heeft de Raad van Toezicht bij beslissing van 19 december 2014 en gecorrigeerd bij beslissing van 9 januari 2015 de klacht gedeeltelijk gegrond verklaard en aan mr. Sulvaran opgelegd de straf van berisping. Middels beroepschrift van 9 januari 2015 is mr. Sulvaran in beroep gekomen van gemelde beslissing. De waarnemend Deken van de Orde heeft een verweerschrift ingediend. De zaak is behandeld ter zitting van de Raad van Appel van 6 maart 2015. Mr. Sulvaran en de waarnemend Deken van de Orde zijn verschenen en gehoord. Na afloop van de behandeling werd beslissing aangezegd tegen 20 maart 2015, welke beslissing vervolgens vervroegd is naar heden.

**2. Ontvankelijkheid**

Het beroep is tijdig en op de juiste wijze ingesteld. Mr. Sulvaran is daarin ontvankelijk.

### 3. Beoordeling

3.1 Het klaagschrift van de Deken van 13 januari 2014 bevat diverse klachten aan het adres van mr. Sulvaran. De Raad van Toezicht heeft die klachten in rechtsoverweging 4.14 van zijn beslissing van 19 december 2014 weergegeven. Die weergave is juist en komt in het kort hierop neer dat de Deken zich beklaagt over uitlatingen van mr. Sulvaran die gericht zijn tegen een lid van het Hof (mr. Mijnsen), tegen het Hof in zijn geheel, tegen het openbaar ministerie en tegen de president van de Centrale Bank (dr. Tromp).

3.2 De vraag rijst of de Deken een rechtens te respecteren belang heeft bij de indiening van deze klachten. Bij de behandeling in hoger beroep is nog wel aan de orde geweest of het nu de Deken is of de Orde die een klacht heeft ingediend. Dat punt is echter van ondergeschikt belang. De Raad van Appel vat de klacht zo op dat de klacht is ingediend door de Deken in haar hoedanigheid van Deken. Dat later voor de klacht steun is gezocht bij en verkregen van de algemene ledenvergadering van de Orde doet daaraan niet af.

3.3 De Advocatenlandsverordening 1959 bepaalt niet wie klachtgerechtigd is. Algemeen uitgangspunt in het recht is echter het adagium 'point d'interêt, point d'action', derhalve: geen actie zonder belang. Waar de wet dat uitgangspunt niet uitdrukkelijk verwoordt en/of van een welomlijnd kader voorziet ligt het op de weg van de (tucht)rechter aan dat begrip inhoud te geven.

3.4 De wetsgeschiedenis biedt in dat opzicht geen houvast. De memorie van toelichting op de Advocatenlandsverordening spreekt met geen woord over de vraag wie klachtgerechtigd is of kan zijn. Het gezond verstand en de rechtspraktijk van de tuchtrechter, zowel in Curaçao als in de overige delen van het Koninkrijk, leren echter dat het doel van het tuchtrecht is de tuchtrechter in staat te stellen te reageren indien en zodra personen of instanties rechtstreeks benadeeld zijn door handelen of nalaten van een advocaat. Die benadeling kan zijn materieel en immaterieel. Dat laatste benadelingsaspect wordt, uiteraard, vaak ten grondslag gelegd aan klachten als die waarover het in deze zaak gaat en waarbij de aantasting van de eer en goede naam van personen of het vertrouwen in de rechtspleging aan de orde is of kan zijn.

3.5 In het licht van deze doelstelling van het tuchtrecht is het verantwoord om als algemeen uitgangspunt te nemen dat de klager (als persoon of institutie) een eigen, rechtstreeks, belang heeft bij de klacht. Het is immers de klager die benadeeld stelt te zijn en het is immers de klager, als 'lijdend voorwerp', die de tuchtrechter het beste inzicht kan geven in aard, omvang en gevolgen van die gestelde benadeling.

3.6 Onder omstandigheden moet echter een uitzondering worden toegelaten op dat algemene uitgangspunt. De wet staat daar niet aan in de weg en de praktijk dwingt daartoe soms. Zo kan het, bijvoorbeeld (andere situaties zijn denkbaar), voorkomen dat sprake lijkt te zijn van een ernstige misslag of inbreuk als hiervoor bedoeld, maar dat van de rechtstreeks benadeelde redelijkerwijs niet gevergd kan worden dat deze zelf een klacht indient omdat zwaar wegende feiten of omstandigheden daaraan in de weg staan terwijl het algemeen belang wel vergt dat de klacht aan de tuchtrechter wordt voorgelegd. In een dergelijk geval zou zich de situatie kunnen voordoen dat klemmende noodzaak

aanwezig is dat een ander dan de rechtstreeks benadeelde een klacht indient. Het ligt voor de hand om in een dergelijk geval de Deken bevoegd te achten dat te doen. Het gaat dan niet om de Deken als voorzitter van de Orde, maar om de Deken in hoedanigheid van Deken. Dat maakt dat de Deken in voorkomend geval zelfstandig kan optreden, zonder last of ruggespraak.

3.7 Daarbij passen nog wel de volgende opmerkingen. De orde is een privaatrechtelijke rechtspersoon (vereniging) en de Deken is de voorzitter van die vereniging. Hoewel dat punt in deze zaak niet feitelijk is uitgewerkt gaat de Raad van Appel, als min of meer vanzelfsprekend, ervan uit dat de Orde zich mede ten doel stelt te bevorderen dat advocaten (leden en niet-leden) het beroep uitoefenen op basis van de geldende professionele standaard daarvoor, daaronder begrepen handelen dat de toets aan de wettelijke criteria van 'misslag' en 'inbreuk' kan doorstaan. In de situatie dat geen sprake is van een publiekrechtelijke organisatie van advocaten (van welke organisatie alle advocaten dan verplicht lid zouden zijn) kan de Deken de hiervoor bedoelde bevoegdheid slechts met gezag uitoefenen indien en zolang de Orde als een voldoende representatieve vereniging van advocaten kan worden aangemerkt. Als die situatie zich voordoet is in Curaçao redelijkerwijs geen ander instituut dan de Deken voorhanden om, in een geval van klemmende noodzaak als hiervoor bedoeld, een klacht in te dienen. Bij dat oordeel heeft de Raad van Appel ook betrokken het gegeven dat de wet ambtshalve optreden door de tuchtrechter niet lijkt uit te sluiten. Een dergelijk optreden is, voor zover valt na te gaan, in het verleden (in ieder geval) één keer voorgekomen (welk optreden heeft geleid tot schrapping van het tableau van de advocaat in kwestie), maar it goes without saying dat een dergelijk optreden wel het allerlaatste redmiddel moet zijn omdat de tuchtrechter zich dan in de bijna onmogelijke en misschien ook wel in de ontoelaatbare, namelijk met het recht op een eerlijk proces strijdende, rol van aanklager en rechter tegelijk bevindt.

3.8 Dit alles vastgesteld hebbende zal de vraag moeten worden beantwoord of voor de Deken, daargelaten de vraag naar de representativiteit van de Orde, klemmende noodzaak bestond een klacht in te dienen. Het antwoord is ontkennend. Zij die door de gewraakte uitlatingen van mr. Sulvaran rechtstreeks benadeeld zouden zijn (mr. Mijnsen, dr. Tromp, het Hof en het openbaar ministerie) moeten, gelet op de functie die zij bekleeden in deze maatschappij, allemaal in staat geacht worden om daarover te klagen indien daartoe naar hun oordeel aanleiding bestaat. De Deken heeft geen feiten of omstandigheden aangedragen waarom dat desondanks onmogelijk zou zijn en waarom zich dus voor de Deken de situatie voordeed dat de klemmende noodzaak bestond om als klaagster op te treden. Gesteld noch gebleken is voorts dat aan de klacht (mede) ten grondslag ligt dat de Deken zelf of de door haar vertegenwoordigde Orde ten tijde van het indienen van de klacht rechtstreeks in enig (eigen) belang was getroffen.

3.9 Het lot van de klacht is met het voorgaande bezegeld. De discussie over de al genoemde professionele standaard is dat niet en de discussie over de representativiteit van de Orde evenmin, vooral in het licht van de omstandigheid dat deze klacht (mede) lijkt te wortelen in en onmiskenbaar aanleiding is geweest voor een schisma van de advocatengeesten in Curaçao met als centraal thema of de Orde nog een beroepsvereniging is voor alle advocaten in Curaçao, of deze daar nu geboren zijn of niet.

3.10 De slotsom luidt dat de beslissing van de Raad van Toezicht van 19 december 2014, zoals verbeterd bij beslissing van 9 januari 2015, wordt vernietigd en dat, opnieuw beslissende, de Deken niet-ontvankelijk wordt verklaard in de klacht.

**BESLISSING:**

**De Raad van Appel:**

vernietigt de beslissing van de Raad van Toezicht van 19 december 2014, zoals verbeterd bij beslissing van 9 januari 2015, en

opnieuw beslissende,

verklaart de Deken niet-ontvankelijk in de klacht.

Aldus gegeven door mrs. W.P.M. ter Berg, voorzitter en D.G. Kock en R.T.J.M. Oomen, leden van de Raad van Appel en ter openbare zitting van de Raad van Appel in Curaçao uitgesproken op 10 maart 2015 in tegenwoordigheid van de griffier. De beslissing is ondertekend door de voorzitter en de griffier.

Tuchtzaken 2015  
Uitspraak: 10 maart 2015  
Zaaknummer.: RvA 1/2015 en 3/2015

Uitspraak nr.

DE RAAD VAN APPEL

uitspraak in de zaak van:

1. **Mr. J.A.M. Burgers,**
2. **Mr. S. in 't Veld,**
3. **Mr. F. Pais-Fruchter,**
4. **Mr. B. Nagelmakers,**

allen wonende in Curaçao,  
appellanten in de zaak RvA 3/2015, verweerders in de zaak RvA 1/2015,  
procederend in persoon,

tegen

1. **Mr. E.F. SULVARAN,**
2. **Mr. C.A. PETERSON,**
3. **Mr. A.W.P. EUSTATIUS,**

allen wonende in Curaçao,  
verweerders in de zaak RvA 3/2015, appellanten in de zaak RvA 1/2015,  
procederend in persoon.

Partijen worden hierna aangeduid als Burgers c.s. respectievelijk Sulvaran c.s.

1. Het verloop van de procedure

Bij klaagschrift van 6 februari 2014 heeft Burgers c.s. een klacht ingediend tegen Sulvaran c.s. Na gevoerd verweer heeft de Raad van Toezicht bij beslissing van 19 december 2014 de klacht ongegrond verklaard. Beide partijen zijn van die beslissing in hoger beroep gekomen middels beroepschrift van 9 januari 2015. Elk der partijen heeft een verweerschrift ingediend in de zaak waarin de wederpartij de appellant is. Beide partijen hebben producties in het geding gebracht. De zaak is behandeld ter zitting van de Raad van Appel van 6 maart 2015. Burgers c.s. en Sulvaran c.s. zijn verschenen en gehoord. Na afloop van de behandeling werd beslissing aangezegd tegen 20 maart 2015, welke beslissing vervolgens vervroegd is naar heden.

## 2. Ontvankelijkheid en voeging

Het beroep is tijdig en op de juiste wijze ingesteld. Zowel Burgers c.s. als Sulvaran c.s. is daarin ontvankelijk. De beide zaken zijn gevoegd en leiden daarom tot één uitspraak.

## 3. Beoordeling

3.1 Het klaagschrift van Burgers c.s. van 6 februari 2014 bevat diverse klachten aan het adres van Sulvaran c.s. De Raad van Toezicht heeft die klachten in rechtsoverweging 4.14 van zijn beslissing van 19 december 2014 weergegeven. Die weergave is juist en komt in het kort hierop neer dat Burgers c.s. zich beklagt over uitlatingen van Sulvaran c.s. in de media over mr. Fiévez, over de Orde van Advocaten, over mr. Frielink, over rechters van Europese afkomst en over de Raad van Toezicht. Ook richt de klacht zich tegen uitlatingen van demonstranten bij de vergadering van de Orde van Advocaten van 14 januari 2014.

3.2 De vraag rijst of Burgers c.s. een rechtens te respecteren belang heeft bij de indiening van deze klachten.

3.3 De Advocatenlandsverordening 1959 bepaalt niet wie klachtgerechtigd is. Algemeen uitgangspunt in het recht is echter het adagium 'point d'interêt, point d'action', derhalve: geen actie zonder belang. Waar de wet dat uitgangspunt niet uitdrukkelijk verwoordt en/of van een welomlijnd kader voorziet ligt het op de weg van de (tucht)rechter aan dat begrip inhoud te geven.

3.4 De wetsgeschiedenis biedt in dat opzicht geen houvast. De memorie van toelichting op de Advocatenlandsverordening spreekt met geen woord over de vraag wie klachtgerechtigd is of kan zijn. Het gezond verstand en de rechtspraktijk van de tuchtrechter, zowel in Curaçao als in de overige delen van het Koninkrijk, leren echter dat het doel van het tuchtrecht is de tuchtrechter in staat te stellen te reageren indien en zodra personen of instanties rechtstreeks benadeeld zijn door handelen of nalaten van een advocaat. Die benadeling kan zijn materieel en immaterieel. Dat laatste benadelingsaspect wordt, uiteraard, vaak ten grondslag gelegd aan klachten als die waarover het in deze zaak gaat en waarbij de aantasting van de eer en goede naam van personen of het vertrouwen in de rechtspleging aan de orde is of kan zijn.

3.5 In het licht van deze doelstelling van het tuchtrecht is het verantwoord om als algemeen uitgangspunt te nemen dat de klager (als persoon of institutie) een eigen, rechtstreeks, belang heeft bij de klacht. Het is immers de klager die benadeeld stelt te zijn en het is immers de klager, als 'lijdend voorwerp', die de tuchtrechter het beste inzicht kan geven in aard, omvang en gevolgen van die gestelde benadeling.

3.6 Onder omstandigheden moet een uitzondering worden toegelaten op het algemene uitgangspunt dat slechts de rechtstreeks belanghebbende kan klagen. De wet staat daar niet aan in de weg en de praktijk dwingt daartoe soms. Zo kan het, bijvoorbeeld (andere situaties zijn denkbaar), voorkomen dat sprake lijkt te zijn van een ernstige misslag of

inbreuk als hiervoor bedoeld, maar dat van de rechtstreeks benadeelde redelijkerwijs niet gevegd kan worden dat deze zelf een klacht indient omdat zwaar wegende feiten of omstandigheden daaraan in de weg staan terwijl het algemeen belang wel vergt dat de klacht aan de tuchtrechter wordt voorgelegd. In een dergelijk geval zou zich de situatie kunnen voordoen dat klemmende noodzaak aanwezig is dat een ander dan de rechtstreeks benadeelde een klacht indient. Het ligt voor de hand om in een dergelijk geval de Deken bevoegd te achten dat te doen. Het gaat dan niet om de Deken als voorzitter van de Orde, maar om de Deken in hoedanigheid van Deken. Dat maakt dat de Deken in voorkomend geval zelfstandig kan optreden, zonder last of ruggespraak.

3.7 Daarbij passen nog wel de volgende opmerkingen. De orde is een privaatrechtelijke rechtspersoon (vereniging) en de Deken is de voorzitter van die vereniging. Hoewel dat punt in deze zaak niet feitelijk is uitgewerkt gaat de Raad van Appel, als min of meer vanzelfsprekend, ervan uit dat de Orde zich mede ten doel stelt te bevorderen dat advocaten (leden en niet-leden) het beroep uitoefenen op basis van de geldende professionele standaard daarvoor, daaronder begrepen handelen dat de toets aan de wettelijke criteria van 'misslag' en 'inbreuk' kan doorstaan. In de situatie dat geen sprake is van een publiekrechtelijke organisatie van advocaten (van welke organisatie alle advocaten dan verplicht lid zouden zijn) kan de Deken de hiervoor bedoelde bevoegdheid slechts met gezag uitoefenen indien en zolang de Orde als een voldoende representatieve vereniging van advocaten kan worden aangemerkt. Als die situatie zich voordoet is in Curaçao redelijkerwijs geen ander instituut dan de Deken voorhanden om, in een geval van klemmende noodzaak als hiervoor bedoeld, een klacht in te dienen. Bij dat oordeel heeft de Raad van Appel ook betrokken het gegeven dat de wet ambtshalve optreden door de tuchtrechter niet lijkt uit te sluiten. Een dergelijk optreden is, voor zover valt na te gaan, in het verleden (in ieder geval) één keer voorgekomen (welk optreden heeft geleid tot schrapping van het tableau van de advocaat in kwestie), maar it goes without saying dat een dergelijk optreden wel het allerlaatste redmiddel moet zijn omdat de tuchtrechter zich dan in de bijna onmogelijke en misschien ook wel in de ontoelaatbare, namelijk met het recht op een eerlijk proces strijdende, rol van aanklager en rechter tegelijk bevindt.

3.8 Dit alles vastgesteld hebbende zal de vraag moeten worden beantwoord of Burgers c.s. als rechtstreeks belanghebbende is aan te merken. Het antwoord luidt ontkennend. Zij die door de gewraakte uitlatingen van Sulvaran c.s. rechtstreeks benadeeld zouden zijn (mr. Fiévez, de Orde van Advocaten, mr. Frielink, rechters van Europese afkomst en, individuele, leden van de Raad van Toezicht) moeten, gelet op de functie die zij bekleden in deze maatschappij, allemaal in staat geacht worden om daarover te klagen indien daartoe naar hun oordeel aanleiding bestaat. Voor het geval van de rechtstreeks benadeelde redelijkerwijs niet gevegd kan worden dat deze zelf een klacht indient omdat zwaar wegende feiten of omstandigheden daaraan in de weg staan terwijl het algemeen belang wel vergt dat de klacht aan de tuchtrechter wordt voorgelegd is er dan altijd nog de Deken die kan klagen. De uitlatingen die het voorwerp van deze klacht vormen zijn geen van alle specifiek gericht aan het adres van Burgers c.s. Ook in zoverre is Burgers c.s. dus geen rechtstreeks belanghebbende. Het enkele feit dat Burgers c.s. vindt dat het vertrouwen in justitie en de advocatuur wordt ondermijnd door de wijze waarop Sulvaran c.s. in de media en daarbuiten optreedt kan evenmin als voldoende rechtstreeks



belang bij een klacht worden aangemerkt, gelet op de algemene strekking van de aldus door Burgers c.s. uitgedragen overtuiging.

3.9 Het lot van de klacht is met het voorgaande bezegeld. De discussie over de al genoemde professionele standaard is dat niet en de discussie over de representativiteit van de Orde evenmin, vooral in het licht van de omstandigheid dat deze klacht (mede) lijkt te wortelen in en onmiskenbaar aanleiding is geweest voor een schisma van de advocatengeesten in Curaçao met als centraal thema of de Orde nog een beroepsvereniging is voor alle advocaten in Curaçao, of deze daar nu geboren zijn of niet.

3.10 De slotsom luidt dat de beslissing van de Raad van Toezicht van 19 december 2014 wordt vernietigd en dat, opnieuw beslissende, Burgers c.s. niet-ontvankelijk wordt verklaard in de klacht.

#### **BESLISSING:**

**De Raad van Appel:**

vernietigt de beslissing van de Raad van Toezicht van 19 december 2014 en

opnieuw beslissende,

verklaart Burgers c.s. niet-ontvankelijk in de klacht.

Aldus gegeven door mrs. W.P.M. ter Berg, voorzitter en D.G. Kock en R.T.J.M. Oomen, leden van de Raad van Appel en ter openbare zitting van de Raad van Appel in Curaçao uitgesproken op 10 maart 2015 in tegenwoordigheid van de griffier. De beslissing is ondertekend door de voorzitter en de griffier.